

ГИЛБЪРТ ХАКФЪРТ ДЖОУНЗ ИЗПИТАНИЯ

Превод от английски: Тодор Вълчев, 1972

chitanka.info

Да бъдеш събуден от звъна на будилника в шест сутринта през януари в Девънпорт, едва ли е най-добрият начин за почване на работа. Прибавете към това, че духа вятър и вали дъжд и че след два часа подводницата трябва да бъде изведена в морето на изпитателно плаване, и ще разполагате с всички необходими данни, за да разберете душевното състояние на нашия герой.

Той се обърна в леглото и открадна още няколко минути сладка дрямка, преди да стане и да се разбуди напълно. Някой беше станал преди него; той забеляза жена си, загърната в пенъоар и наведена над газовата печка — чакаше водата да заври. Чудесно нещо са това газовите печки, разсъждаваше той; а когато се ожениха, в Плимут не бяха и чували за тях. И жена му е чудесна — винаги държи да стане първа, за да приготви сутрешния чай.

След няколко секунди тя му донесе чая, сложи го в леглото и се оттегли в своето. Дългогодишното съжителство беше свело до минимум излишните разговори преди закуска. Чудеано е да имаш съпруга, която знае кога да мълчи. Той изпи чая си, измъкна се спокойно от леглото, отиде до прозореца и погледна навън. Пръските дъжд по стъклото и дрънченето на прозорците му казаха всичко, което го интересуваше. Пак неприятен ден, и то понеделник.

Защо, чудеше се той, докато приготвяше нещата за бърснене, защо човек винаги започва важните работи в понеделник? И колкото и да се мъчи да избегне това, не може. Нима не се знае, че на екипажа са нужни два дни, за да се съвземе от седмичната почивка. Все повече взе да се ядосва на тази тема и започна отсега да мисли за следващата седмична почивка. Не, не беше честно. Първото плаване след десетмесечен ремонт винаги е сложна работа. Нов помощник-командир, нов втори помощник и дели три четвърти от екипажа съвсем нови хора. И на всичко отгоре силен вятър в понеделник сутрин. Споходи го утешителна мисъл: добре поне, че не е петък, тринадесети (а щеше да е, ако онзи глупак от канцеларията на адмирала беше наложил своето). Не че беше суеверен, но нали знаете какви са моряците. Свободни и безгрижни, казва песента. Свободни? Съвсем не, както сами ще се убедите. Безгрижни? Какво ти безгрижие при днешната задача!

Той свърши с бърсненето и избърса с гъба пяната, останала по лицето. След тази задължителна операция настроението му се повиши

и докато се обличаше, заговори с жена си.

— Не вярвам да закъснея довечера, мила, освен ако не стане някаква засечка. Ако всичко мине добре, ще отпразнуваме тържествено края на десетмесечния ремонт — заслужава да се отпразнува, бога ми.

Тя беше на друго мнение и не отговори веднага; десетмесечният ремонт означаваше за нея десет месеца липса на тревоги за Чарлз — не че много се тревожеше, когато той беше в морето, но предпочиташе да е на сушата.

Той взе куртката си, закопча я, напълни джобовете с обичайните джунджурии, целуна жена си и излезе.

В коридора, където миришеше на хиляди яхнии, беше студено и непроветрено. Той закопча шлифера си, натисна с рязко движение фуражката на главата си и излезе през главния вход. Дъждът беше престанал и на заветната улица времето изглеждаше спокойно, но ниско надвисналите облаци, осветени от заревото на светлините в корабостроителницата, му говореха какво може да очаква, когато излезе в открито море.

Измина пешком няколкостотинте ярда до гаража си и отвори широко вратата. Старият „Морис“ се очерта неясно в светлината на джобното му фенерче.

— Хайде, бъди послушно момиче, Фани — посъветва го той. — И за бога, пали по-лесно.

Но Фани не приемаше заповеди от никого и запръхтя едва след двадесет минути — доказателство, че усилията му с манивелата не са били напразни.

„Добре че тръгнах много по-рано. Дори Фани се държи понеделнишки. Вчера запали като барут. Да бях отишъл пеша, по-бързо щях да стигна“ — разсъждаваше той. Но се утеши с мисълта, че колата ще му бъде от полза на връщане и подкара спокойно към корабостроителницата.

Полицаят на портала позна колата и го поздрави весело, на което той отговори с махане на ръка — съвсем не моряшко. Свястно момче е това фанте, винаги весел. Интересно защо.

Продължи бавно към вълнолома, където го очакваше неговата подводница „Плънджър“. Фани преодоля железопътните линии, локвите, жичните макари и другите обичайни за една

корабостроителница пречки, без следа от онази стеснителност, която бе проявила преди малко.

След последния завой се видяха, макар и неясни, очертанията на „Плънджър“. Той вкара Фани на заден ход в един „Паркинг. Само за офицери“, тръшна вратата и се отправи към дока.

Тук духаше остър вятър; по-силните пориви затрудняваха чувствително вървежа му. Когато стигна до трапа, към него се приближи вторият помощник, слаб и висок младеж, който по вид и държане напомняше старите мореплаватели и морски пирати.

— Добрутро, втори, трябва ли ви?

— Ъ-ъ-ъ... да, сър — отговори той. — Много съжалявам, сър, но трябва да ви кажа, че съм загубил... тоест забравил ключовете от чекмеджето за поверителната книга.

— Да се намерят незабавно! — Доста грубо, но какво да му каже човек? После добави: — Имате ли представа къде сте ги оставили?

— Да, сър. Мисля, че са в другите ми панталони, които са в стаята ми в казармата. Тъкмо се чудех дали ще има време да се върна и да ги взема.

— Трябва да намерите време. Тичайте до там и обратно.

— Слушам, сър. — И вторият помощник се заклати спокойно към казармата, която отстоеше на повече от една миля.

— Върнете се — извика командирът му. — Можете ли да карате кола?

— Да, сър. Мисля, че мога.

— Добре, вземете моята и ако я счупите, ще ви счупя врата.

— Благодаря ви, сър — каза вторият помощник и изчезна.

Командирът се спусна по трапа до горната палуба на подводницата, където екипажът се готвеше за път. Щом стъпи на палубата, той бе посрещнат с обичайния поздрав от своя помощник-командир. Толкова различен от втория помощник, колкото тебешир от сирене. И един такъв, пъргав и жив. Той да си забрави ключовете!

— Добрутро, първи. Времето нещо не ми харесва.

Помощникът се ухили.

— То не харесва и на момчетата от корабостроителницата. Двама от тях вече ги присви от притеснение.

— Поставете повече кофи. Не ги оставяйте да оплескат подводницата. Закуската готова ли е?

— Току-що съобщиха, че е готова.

— Отлично.

Капитанът се спусна по стълбата на носовия люк. Познатата миризма на подводница го удари в носа: дизелово гориво, хора, мушамени дрехи, цигарен дим, препечен хляб и... ах!... пържени яйца.

— Път! — извика помощник-командирът и тримата моряци, които бяха намерили свободно място да изядат закуската си, бързо прибраха крака.

Като се наведе, за да не си удари главата, той се насочи към помещението за хранене. Главният механик усилено лапаше от чинията яйца с бекон.

— Не ставай, шефе — каза командирът. — Двигателите в ред ли са? — Смешна работа, защо командирът винаги задава този въпрос на механика? Що за глупав въпрос? А как ще реагира, ако механикът отговори: „Не, и двата са повредени и целият екипаж е на брега“?

След като преглътна големия залък, главният механик отвърна:

— Всичко е в изправност, сър. С нас идват още двама помощници — един от адмиралтейството и един от корабостроителницата.

— Следователно между вас неизбежно ще се случи нещо. Какво? Главният механик гледаше мрачно.

— Вече ви казах, сър, че имам известни съмнения за цилиндрите на буталото. Но механикът от корабостроителницата казва, че нищо им нямало.

— Да се надяваме на най-доброто — каза капитанът с пълни уста.

Механикът въздъхна тъжно и продължи да яде, но не така сладко, както преди малко. Нека се смее капитанът, но цилиндрите не са в ред. Нищо, времето ще покаже, и то много скоро, кой прав и кой крив.

Довършиха мълчаливо закуската. Капитанът забеляза, че механикът е потиснат. Понеделнишко настроение, реши той и се обърна да вземе радиограмите, които радистът му подаваше.

Прехвърли набързо тънките листчета, колкото да разбере съдържанието им: предупреждение за буря, две съобщения за моряците, три-четири обикновени разпоредби и накрая радиograma, която гласеше:

„За «Плънджър» от флаг-адютанта. Главнокомандуваният кани вас и г-жа Бакстър на вечеря днес, понеделник. Присъствието ви ще му достави голямо удоволствие. Извинява се, че ви съобщава толкова късно.“

Той изсумтя ядно. Десет месеца на суша и сега при първото му излизане в морето — покана за вечеря; и сигурно някой друг е отказал, та го кани на негово място — иначе защо ще му съобщава в последния момент? И въпреки всичко ще трябва да приеме. „Кралските“ покани никога не се отхвърлят.

— Изготви такъв отговор — нареди той. — „За флаг-адютанта. Относно вашата радиограма приемам с удоволствие.“

Радистът се отдалечи и на негово място застана помощник-командирът.

— Всичко е готово, сър. Всички са на борда, включително двайсет и трима работници от корабостроителницата с индивидуални спасителни прибори „Дейвис“.

Капитанът се засмя.

— А вторият помощник върна ли се?

— Току-що, сър, и е намерил ключовете.

— Толкова по-добре за него. Навън вали ли?

— Започва, сър.

— Добре, тръгваме.

Помощник-командирът излезе на палубата, а капитанът остана да облече мушамените дрехи. Той се закопча старателно, сложи цигарите и кибрита в най-удобния джоб, после се обърна да вземе бинокъла от закачалката, на която обикновено висеше. Но стюардът го изпревари и му го подаде заедно с чифт ръкавици и чиста кърпа.

— Благодаря, Годън — избъбри той и тръгна към централния пост. Оттам се изкачи по стълбата на бойната рубка и се появи от люка при мостика. Рулевият отдаде чест и рапортува „пълна готовност“, което стори и главният механик, изпреварил капитана по стълбата само с една глава.

След едно отривисто „благодаря“ той се огледа наоколо и видя трима от своите пасажери — двамата механици и един млад

конструктор, да заемат местата си, за да свидят резултатите от изпитанието.

Поздрави ги с кимване и усмивка, но мислите му вече бяха заети с предстоящата задача. Да се отдалечи тази хиляда и петстотин тонна подводница от вълнолома, да се обърне и насочи извън пристанището беше, без да се преувеличават трудностите, една задача, изискваща пълно съсредоточаване и точна преценка.

Имаше силно течение от брега към морето. А мотото на капитана беше: използвай винаги природните стихии. Затова взе рупора и с глас, който невероятно се различаваше от обикновения му говор, изрева:

— Освободи кърмата!

Освободена от задържащите я въжета и подхваната от течението, подводницата започна да се отдалечава бързо от вълнолома с кърмата напред. Той изчака да се насочи добре и заповяда:

— Среден назад!

Подводницата заплува на заден ход и започна да се обръща срещу вятъра. Маневрата бе успешна и не след дълго хванаха течението и се насочиха навън от пристанището.

Изведнъж се разнесе вик и се чу цопване.

— Човек през борда — съобщи радистът със служебен глас.

Не стана нужда да се вземат мерки от мостика. Въжето, хвърлено с голяма ловкост срещу напористия вятър, падна върху плещите на плуващия нещастник. Той се хвана за него и бе изтеглен на горната палуба. След петнадесет секунди той вече се беше изкачил на мостика и се готвеше да се спусне долу през люка на бойната рубка.

Капитанът се откъсна за миг от непосредствените си задачи.

— Водата студена ли е? — попита той треперещото същество и в погледа му светна игрива искрица.

— Извинете, сър, подхлъзнах се — отвърна човекът на неизречения упрек.

— Кажете на стюарда да ви приготви нещо топло с капчица уиски — каза капитанът. — Пуснете и двата мотора. Рулеви, вън от пристанището!

Изригна дим, разнесе се рев и боботене и „Плънджър“ превключи от електродвигателите на дизеловите мотори. Рулевиът, който познаваше Плимут „като дланта на ръката си, сър“, насочи подводницата навън от пристанището. Подводничарите се бяха

наредили на горната палуба и гледаха корабите на пристана, които теглени от силния вятър и течението, дърпаха въжетата, които ги държаха на мъртва котва. Сега капитанът имаше време да се огледа наоколо.

В полуздрача на януарската утрин изгледите не бяха обещаващи. Сивите кораби с безлюдни палуби — ако не се смята някоя самотна фигура на юта — имаха вид на изоставени. Мръсен влекач, който теглеше на буксир повече корабчета, отколкото му позволяваха силите, лавираше бавно срещу силния прилив. На флагцока при поста за наблюдение и свързка се люлееше зловещо обърнат конус, който вещаеше буря, вятърът донасяше непрекъснатото чукане на ковачите, които работеха на новостроящия се кръстосвач.

Пръски започнаха да се сипят върху неподвижните фигури на бака и капитанът веднага забеляза това.

— Изтегли се! — изрева той.

Хората се върнаха към кърмата и скоро се прибраха на мостика, който бе по-добре защитен от капризите на времето.

Когато подминаваха квартирата на главнокомандувачия, на капитана му хрумна нещо.

— Дай радиограма — заповяда той. — „За флаг адютанта. Моля, съобщете на жена ми тъжната вест за тази вечер. Добре е да знае, че ще ходи на вечеря. Жените обичат да бъдат уведомявани отрано. Може би ще трябва да отиде на фризьор или дявол знае“. — Дръж вдясно, рулеви, пред нас има потънал кораб.

Заобиколиха куп дървени останки, свърнаха към Ламанша и приближиха мястото, известно като Дяволската точка. Това място можеше да доведе до катастрофа неопитните, но той добре познаваше неговите изненади и поведе „Плънджър“ през въртопите, тъй както добрият ездач насочва жребеца си през камениста местност.

Сега минаваха край остров Дрейк и подводницата започна да се издига и спада върху вълните.

Погледна към картата, за да свери с нея паметта си, но вторият помощник се беше навел над масата. Защо всички втори помощници смятат, помисли си той, че могат да вършат работа, като забиват глави в картата и обръщат задниците си към капитана? Едва устоя на неударжимото желание да го ритне по задника, но си спомни своите първи години в морето. Младите се нуждаят от помощ, не от обиди.

— Хей, втори — провикна се той, — измъкнете се оттам и сверете компасите си със земните ориентири.

Вторият помощник се отзова живо.

— Ест — изрече той и крадешком потри черепа си.

Сега се насочваха към входа на Плимут Саунд. Като видя, че капитанът е свободен да разговаря, главният механик се приближи до него и го попита как смята да извърши изпитанието. Той му обясни накратко, че ще плават към Фалмут в продължение на около два часа, през което време ще изпитат двигателите, а след това ще се потопят и когато завършат и това изпитание, ще се завърнат в пристанището.

Докато обясняваше, опитното му ухо долови слабото звънтене на звънец.

— Втори — каза той, — стига сте зяпал този компас, по-добре идете да видите какво става. Чувам алармения звънец.

Вторият помощник се спусна през люка на бойката рубка и след няколко минути се появи отново.

— Трябва да доложя, сър, че жирокомпасът е извън строя.

Капитанът въздъхна.

— Може ли да се направи изпитание, без жирокомпасът да отиде по дяволите? Нищо, за вас ще бъде полезно да се ръководите само от магнитния.

След малко минаха Плимутския вълнолом и излязоха в открито море. Щом се озоваха извън завета на сушата и се появиха огромните вълни на Атлантика, „Плънджър“ престана да бъде онази кротка подводница, изтърпяла какво ли не в корабостроителницата, и веднага показа, че знае как да се справя с морето. Капитанът забеляза със задоволство как тя вдигаше нос и (прехвърляше най-високите вълни, вместо да се зарива в тях и да ритя с винтовете си над водата, както правеше последната подводница, която бе командувал. „Плънджър“ можеше да мине и през тайфун, без дори да го забележи. Той остави въодушевлението да го завладее и се обърна да разговаря на тази тема с пасажерите си. Но и двамата бяха вече много заети. Раменете им се повдигаха конвулсивно и той реши, че е най-добре да се направи, че не ги забелязва.

Капитанът заповяда на втория помощник да вземе курс на запад и като запали цигара, огледа хоризонта. Далеч на юг, подобно на парче въглен, на сивия фон се очертаваше маякът Едистоун, още по на юг

можеха да се видят комините и мачтите на корабите, минаващи през Ламанша. В пристанището се завръщаха пет-шест риболовни кораба и димът от комините им ги застигаше и задминаваше. Един от корабите мина само на няколко ярда от левия им борд. Той чу кормчията му да пее.

Радистът се изплю по посока на вятъра.

— Какво се е разпял този? — каза той.

— Той има по-голямо право от нас да пее — беше отговорът. — Защото се прибира у дома.

Пляс! Първата струя пръски измокри говорещия и той кимна сякаш за да привлече внимание върху това, което каза.

След първата последва втора вълна, която прогони долу всички безработни. Капитанът нахлупи фуражката ниско над ушите си и се сви в най-заветния ъгъл на мостика. Но и оттам можеше да вижда всичко.

— Кажете на механика да продължава изпитанията на двигателите — извика той в тръбата.

— Ест — долетя отговорът и вибрацията леко се засили.

Колко хубаво е да си отново в морето, да гледаш как вълните мият праха, натрупал се в корабостроителницата. Но още по-хубаво щеше да бъде, след като се потопят. Макар да не проявяваше излишни нерви, капитанът би предпочел по-спокоен ден за първото спускане под водата. Той почти не познаваше хората си. Това му напомни, че трябва да размени няколко думи със заместник-командира.

— Кажете на заместника да намъкне мушамено облекло и да излезе на мостика — заповяда той и след малко червендалестото весело лице на подчинения му се появи.

— Само една дума за потапянето. Нали всичко е подготвено както ви обясних? Отлично. При нов екипаж е особено важно всичко да мине без засечки, без неприятности, нали разбирате? Не бързайте, проверявайте всичко цялостно и дръжте под око човека на пулта за управление на баластните системи. Видът му не ми харесва, ако нещо се случи, сигурно ще изгуби и ума и дума. Цялата ни днешна работа се свежда до това, да я потопим на стотина стъпки и да се уверим, че не пропуска вода. А когато екипажът посвикне, ще можем да си позволим и по-големи волности с нея.

Помощник-командирът се съгласи и разговорът се пренесе върху технически подробности, от които непосветеният едва ли би разбрал една от всеки три думи.

Облаци пръски летяха над тях, а те, напълно единодушни, разговаряха надълго и нашироко на различните фази на пробното потапяне.

Изведнаж капитанът забеляза, че ритъмът на двигателите е нарушен. Потръпване, няколко резки тласъка, някакво чегъртане и двата двигателя спряха. Един плачевен глас обяви по тръбата това, което и без друго бе очевидно:

— И двата двигателя спряха, сър.

Капитанът реши да не смуцава главния механик с излишни въпроси. В машинното нещата сигурно не бяха в ред. Минаха минути и най-бледите от пасажерите се появиха на мостика.

— Знаете ли защо спряха двигателите? — попита капитанът, надявайки се да получи някакви предварителни сведения.

— Спряха ли? Нима спряха? — Такъв беше „задоволителният“ отговор на механика от адмиралтейството, който се метна към фалшборда и изхвърли на рибите всичко, което имаше в себе си.

Вторият помощник сподави смеха си с носната кърпа. Няма побесърдечни хора от тези, които не ги хваща морска болест.

Подир няколко секунди пристигна главният механик. Той беше преbledнял и въпреки студа по челото му се стичаха капки пот.

— Сега всичко е в изправност, сър. Можем да продължим, щом заповядате — каза той.

Капитанът даде команда „среден напред“ и зачака да чуе обяснението на механика.

— Две неща се случиха едновременно — подзе механикът. — Първо започнахме да губим маслото, а след това се разнесе някакво тракане, като да бе изпаднала някоя част. После трима души решиха да напуснат машинното едновременно. Аз спрях машините, а след това направих проверка.

— И какво се оказа?

— Казано с две думи, сър, смазочната помпа беше престанала да работи поради запушване, а освен това някой бе оставил гаечен ключ върху осми цилиндър; от вибрацията ключът се измествал, измествал и попаднал под един от лостовете; много шум, но повреда няма.

— А какво става с буталото, за което се тревожехте?

Лицето на механика просветна.

— Нищо му няма, доколкото разбирам.

— Добре, можеше да бъде и по-лошо.

Той въздъхна с облекчение и взе да разсъждава върху случилото се. Някой оставил гаечен ключ върху осми цилиндър. Все този загадъчен „някой“. Ако беше станала авария, във вестниците щяха да се появят заглавия: „Саботаж в английска подводница“. И това нямаше да отговаря на истината. Колко естествено е да забравиш някъде гаечния ключ, след като часове наред си работил в задушното машинно отделение. Все пак той се надяваше, че няма да се намерят други неприятни сувенири от корабостроителницата, които само чакат да издадат присъствието си точно когато не трябва.

Минутите се превръщаха в получасове, получасовете в часове, а двигателите продължаваха да работят безотказно. Главният механик ги наблюдаваше с вълнение, което постепенно се превръщаше в триумф, а капитанът и вторият помощник навеждаха глави срещу пръските и чакаха времето да мине.

Щом механикът съобщи, че изпитанието на двигателите е завършило, капитанът обяви готовност за потапяне и каза на радиста да разчисти мостика за тази цел. Карти, компаси, флагове и всичко друго, което можеше да се пренася, беше спуснато долу, антената бе свалена и кормчията, след като изключи щурвала, се спусна долу и докладва:

— Вертикалният рул — включен.

— Слизайте — каза капитанът на втория помощник и с кимване на глава даде същата заповед на радиста. Той докладва, че мостикът е разчистен за потапяне и също слезе. Телеграфните апарати бяха спрени и „Плънджър“ легна надлъжно на вълните, поклащайки се бавно.

Докато чакаше помощник-комадира да докладва, че е готов, капитанът огледа хоризонта за кораби, които биха могли да минат наблизо, докато те се потапят. Видимостта, общо взето, беше добра, освен когато преваляваше, а състоянието на морето също бе задоволително.

Докато чакаше на мостика, капитанът си мислеше за стотиците спускания под водата, които бе правил преди това. Винаги тази минута, в която остава сам, преди да се присъедини към екипажа си и

да поведе подводницата към дълбините. И въпреки че вършеше това дявол знае за кой път, изпитваше, както и в първия ден, чувство на самота; и докато оглеждаше небето и далечния бряг, мислеше си, както в онзи първи ден, че може би ги гледа за последен път.

Бодрият и уверен глас на помощник-командира извести с цяла поредица технически изрази, че всичко е готово за спускане под водата. С въздишка на облекчение капитанът се вмъкна в люка на бойната рубка и бавно и спокойно спусна „капака“ след себе си.

— Среден напред! — извика той на очакващите го долу и гонговете отвърнаха с „дзини“. После се спусна по стълбата в централния пост. Топлият блясък на електрическите лампи и екипажът, насядал в помещението, предизвикаха у него приятното усещане, че пристига с малко закъснение на чай в тесен семеен кръг. Всичко беше готово и те го чакаха „да налее“.

Изчаквайки подводницата да се обърне с нос към вълните, той още веднаж огледа хоризонта, но този път с перископа. После щракна дръжките и заповяда:

— Изпусни баластните цистерни — трийсет стъпки!

Човекът на пулта, онзи, за когото капитанът бе разговарял с помощника, задвижи няколко лоста и излизащият със свистене въздух показва недвусмислено, че баластните цистерни се опразват.

Но за капитана не всичко вървеше добре; той изведнаж забеляза, че „Плънджър“ само се накланя, вместо да се забие надолу, доколкото позволяваше буйното море. Тя се наклони десет, петнайсет, дваайсет градуса. Погледна помощник-командира, за да разбере дали е необходимо сам да предприеме нещо. Помощникът като някакъв териер вече беше нащрек, нетърпелив да види какво не е в ред. Поколеба се само секунда и после се хвърли с гневно възклицание към пулта и потегли още един лост.

„Плънджър“ малко се поизправи, а после заби нос, предизвиквайки у екипажа усещането, че пропада в пропаст.

Капитанът хвърли остър поглед към дълбокомерите, за да види дали показват увеличение на дълбочината, но стрелките и на двата уреда оставаха в същото положение. Гледа ги още известно време, но те с нищо не отбелязваха, че „Плънджър“ се потапя. Нещо ставаше. Той се приближи до перископа и погледна през него. Както и очакваше — наоколо се виждаше само зелена вода.

— Отвори дълбокомерите, рулеви — каза той остро и трепна, когато видя как освободените стрелки полетяха към петдесет, шестдесет и още по-долу.

— Затвори главните клапани, изпукаш всички цистерни — заповяда той и зачака да види заповедта изпълнена.

Онзи на пулта се поколеба, после сякаш дойде на себе си и заработи с такава ловкост, която би направила чест на всеки органист.

— Браво — каза капитанът и се обърна да види дълбокомерите. Стрелките все още слизаха надолу, но вече не така бързо, а на сто и тридесет стъпки потрепнаха и спряха. Последва двайсетминутна борба, за да се постави „Плънджър“ под необходимия контрол. Умението и опитът удържаха победа и подводницата се потапяше бавно.

Младият конструктор, за когото това беше „първо плаване“ изобщо, въздъхна с облекчение. Механикът от корабостроителницата изглежда приемаше нещата много спокойно, но по едно време му се беше сторило, че са отишли на дъното и са изпуснали всякакъв контрол. Той обърса потта от челото си и се закле мислено да следи с удвоено внимание ремонта на подводниците.

Капитанът също изпита облекчение, макар и да не го показва. Беше очаквал да се случи нещо лошо и се радваше, че им се размина. Оттук нататък всичко щеше да върви идеално. Но той се излъга.

След като още веднаж огледа наоколо през перископа, той се обърна към конструктора и каза:

— Сега ще слезем на сто стъпки, а вие пообиколете и вижте дали не пропуска някъде.

С лека усмивка конструкторът се съгласи и изчака да види само какво ще направи капитанът по-нататък.

— Рулеви, спускай на сто стъпки!

„Плънджър“, този път напълно овладяна, се плъзна надолу към тишината на дълбоките води. Тя стигна указаната дълбочина без никакви инциденти и капитанът реши да покаже какво доверие има в помощник-командира и да го остави да командва централния пост. С едно безразлично „ще се поразходя малко“, той се отправи на инспекция към носа.

Нещата, общо взето, бяха в ред, въпреки че тук-там се виждаха мехурчета, които показваха, че някои шевове малко пропускат.

Екипажът посвикна, помисли си той, и се насочи към кърмата. Когато минаваше през централния пост, всичко беше спокойно. Той се промъкна през машинното и влезе в задния отсек. Там очевидно не всичко беше така добре. Главният механик, забил глава в пода, напразно се мъчеше да оправи някаква клапа. При влизането на капитана той се изправи.

— Всмукателната тръба за маслото все още не е добре. Боя се, че ще трябва да спрем двигателите, сър.

Капитанът се замисли за минута. Имаше два изхода: да излезе на повърхността или да се спусне на дъното. Ще я спусна, помисли си. Тук е толкова спокойно, а горе — така бурно; дъното по тия места е песъчливо. Ще стоим на него, докато механикът отстрани повредата.

Той се върна в централния пост и заповяда да спрат двигателите.

— Спусни я леко, с носа напред — нареди на рулевия. — Ще починем на дъното.

Подводницата потъваше бавно, докато стрелките показаха сто и осемдесет стъпки. След това усетиха лек удар и тя застана в хоризонтално положение. Намираха се на дъното.

— Браво, рулеви.

Да, никак не беше лошо за първо спускане и с непозната подводница.

Главният механик съобщи, че двигателите ще бъдат готови след четвърт час.

Като остави помощника си да командва, капитанът отново тръгна през отсеците, разменяйки по няколко думи с хората в тях. После се сети нещо. Неведнъж беше спорил с един свой приятел за видимостта на голяма дълбочина. Сега имаше възможност да провери собственото си твърдение, че на дълбочина двеста стъпки в Ламанша всичко наоколо се вижда в радиус половин дължина на подводницата. Той се върна в централния пост, вдигна перископа, насочи го към носа и погледна през него. Плътна тъмнина. Интересно, помисли си той и завъртя перископа към кърмата. За негова изумление водата веднага стана тъмнозелена и през нея се виждаха някои предмети на кърмата. Той пак обърна перископа напред и тогава разбра, че тази тъмнина, тази чернилка беше някакъв предмет, и то много голям. Когато очите му посвикнаха с тъмнината, забеляза определени очертания. Проследи бавно този профил и едва си пое дъх, когато разбра в какво положение

е неговата подводница „Плънджър“ беше спряла на морското дъно така, че носът ѝ докосваше борда на голям потънал кораб. Да, ето комина му, а ето и една счупена мачта. Кое беше това провидение, което ги беше спасило? Малко по-голяма скорост, малко по-напред и те са щели да се сплетат така с този кораб, че никога да не могат да се измъкнат. Но и сега тепърва ни предстоеше да се измъкнат. Над носа на „Плънджър“ се надвесваше корпусът на потъналия кораб. Да се издигнат вертикално или с ход напред би означавало да се оплетат в кораба. Оставаше само един изход: да изтегли „Плънджър“ на заден ход. Но тази маневра криеше една опасност. Винтовете бяха прекалено близо до дъното. И ако наоколо има и други останки, ще изгубят винтовете и ще останат безпомощни. И все пак това беше единственият изход. Оставаше му да се надява на най-доброто.

Когато главният механик докладва „двигателите готови“, капитанът каза на помощник-командира:

— Ще я изтегля малко назад. Някой ден ще ви обясня защо. — Подчиненият му очевидно се изненада, но не каза нищо. Моряците гледаха флегматично пред себе си и си мислеха за седмичната отпусका.

— Готови! — разнесе се гласът му и самият той се изненада от него. Не биваше да крещи, особено при опасно положение. — Пълни задните цистерни. Бавен назад!

Той се вслуша да чуе някакво дрънчене, тракане, чегъртане. Секундите му се струваха часове, докато наблюдаваше дълбокомера. Сгъстеният въздух навлизаше бавно в задните цистерни и кърмата започна да се вдига. Той долови шума на винтовете, който теглеха подводницата назад. После сложи очи на перископа и докато гледаше, черната сянка се отдалечи, отдалечи и изчезна. Бяха се измъкнали! Пет минути бяха достатъчни, за да се изведе „Плънджър“ с кърмата напред на шейсет стъпки, после да превключат на преден ход и да се понесат напред. Когато всичко се оправи, той изпрати да повикат конструктора и го попита дали състоянието на съда го е задоволило.

— Съвсем задоволително, сър — отговори конструкторът живо.

— В такъв случай излизаме на повърхността — оповести капитанът. — Слушайте на хидрофоните за шум от винтове.

— Ест — долетя далечният отговор на оператора на хидрофона. — И след няколко секунди: — Нищо не се чува, сър.

Капитанът се усмихна и заповяда на рулевия да я изведе на дълбочина един перископ. Това беше последната трудност. На хидрофоните обикновено не може да се разчита; затова трябваше да са готови да се потопят отново, ако при излизането на повърхността се види, че някой кораб може да мине над тях.

Малко по малко се издигаха към повърхността. Щом върхът на перископа се показа над водата, капитанът го завъртя, но едва на половина, и извика:

— Долу перископа! Спускайте! С пълна скорост.

Той натисна ключа на сирената за потопяване, за да предупреди за опасността.

Един поглед му беше достатъчен: на разстояние двеста ярда беше видял носа на презокеански параход, който се носеше право срещу перископа.

След секунди, които им се сториха часове, „Плънджър“ се потопи на шейсет стъпки. В същото време шумът от винтове над тях им подсказа, че се бяха отървали на косъм.

И след всичко това откъм хидрофоните долетя глас:

— Извинете, сър, но мисля, че тези хидрофони за нищо не стават.

Прекалено бурният смях, с който бе посрещнат този глас, бе единственият коментар за инцидента. Това беше само един от многото рискове, на които се излагаха и за които им плащаха.

След пет минути изплаваха на повърхността и се завърнаха в пристанището с пълна скорост. Изпитанията бяха завършили.

Четири часа по-късно с колосана риза и златни ширити капитанът седеше на вечеря с адмирала. Срещу него беше жена му, която му се стори необикновено красива, а до него — бляскава персона, за която разбра, че е генералска съпруга.

Той ядеше спокойно, усмихвайки се на всички, а тя попита какво е неговото мнение за света изобщо и за военния флот по-специално.

— Струва ми се, че не слушате, господин Бакстър — каза тя повисоко от всякога. — Тъкмо казвах на вашия адмирал колко щастливи сте, че можете да избягате от лошото време, като се потопите под водата. Не сте ли съгласен?

Бакстър улови погледа на адмирала. Двамата се разбраха. После се обърна към мъчителката си.

— Напълно съгласен — каза той, вдигна чашата и се чукна с жена си.

ЗАСЛУГИ

Имате удоволствието да четете тази книга благодарение на *Моята библиотека* и нейните всеотдайни помощници.

МОЯТА БИБЛИОТЕКА

<http://chitanka.info>

Вие също можете да помогнете за обогатяването на *Моята библиотека*. Посетете **работното ателие**, за да научите повече.